

DIPALOPALO TŠA MOTŠHELO TŠA 2018

Pretoria, 20 Disemere 2018 - Kgoro ya Matlotlo a Setšhaba le Ditirelo tša Motšhelo tša Afrika Borwa di phatlaladitše kgatišo ya ngwaga ka ngwaga ya bo-11 ya Dipalopalo tša Motšhelo.

Kgatišo ya 2018 e laetša tebelelo kakaretšo ya dikoleka tša letseno la motšhelo le tshedimošo ya pušetšo ya motšhelo bakeng sa mengwaga ya go tloga ka 2014 go ya go 2017 ya motšhelo gape le mengwaga ya fisikale ya go tloga ka 2013/14 go fihla ka 2017/18.

Ka 2017/18, e bile la mathomo go tloga ka dikhuduego tša ditšhelete tša lefase ka bophara tša 2008, ge kgolo ya letseno la motšhelo e sa feta kgolo ya GDP. Dintlha tše bohlokwa kgatišong ya 2018 ke:

- Letseno la motšhelo le le kolekilwego e bile R1 216.5 billion, la oketšega ngwaga ka ngwaga ka R72.4 billion (6.3%) leo le thekgilwego kudu ke Motšhelo wa Letseno la Beng leo le oketšegilego ka R37.0 billion (8.7%);
  - Letseno la Motšhelo wa Beng (PIT) ka 38.1%, Motšhelo wa Letseno la Koporeite (CIT) ka 18.1% le Motšhelo wa Tlaleletšo ya Boleng (VAT) ka 24.5 ka kakaretšo ke mothopo o mogolo wa letseno la motšhelo gomme o ama 80.7% ya palomoka ya dikoleka tša letseno la motšhelo,
  - . Le ge go bile le maemo a thata a ekonomi fao GDP e oketšegilego ka palo ennyane ya 1.3% le 7.0%[1] ka tlhatlolano, kabo ya Motšhelo-go-GDP e fokotšegile kudu go tloga ka 25.9% ka 2016/17 go ya go 25.8% ka 2017/18.
- Ka go Kgaolo ya 2: PIT, tshekatsheko ya dipalopalo tša batho le tša tikologo tša tekolo ya balefela motšhelo bao ba šetšego ba lekotšwe mafelelong a June 2018 e tšweleditše dipoelo tša go kgatihiša:
  - 2 678 743 (54.7%) ya balefela motšhelo bao ba lekotšwego e be ele balefela motšhelo ba banna; 2 219 822 (45.3%) e be e le basadi.
  - 1 331 419 (27.2%) ya balefela motšhelo bao ba lekotšwego be ba na le mengwaga ye 35 go ya go 44; gape
  - 1 966 744 (40.1%) ya balefela motšhelo bao ba bego ba lekotšwe ba be ba ngwadišitšwe ka Gauteng, gomme 629 113 ya balefela motšhelo bao ba lekotšwego ba dutše ka Johannesburg Metro gomme ba tšheledišitšwe go ya ka letseno la motšhelo la go lekanela la R446 838.
- Dipalopalo ka go Kgaolo ya 3 tša mabapi le CIT di laetša gore ke palo ya go feta 24.2% ya dikhamphani tše 768 687 tše di lekotšwego go fihla ka 30 June 2018 bakeng sa ngwaga wa motšhelo wa 2016 e bile le letseno la go tšhelelwa le le botse. Palo ya go išapele ya 48.3% e bile le letseno la go tšhelelwa la go lekana le lefela gomme palo e šetšego ya 27.4% e begile tekolo ya tshenyagelo;
- Dikoleka tša Nnete ya VAT di dirile palomoka ya R298.0 billion gomme e oketšegile ka (3.1%) go bapetšwa le mengwaga ya go feta. VAT ya Selegae/Tomestiki, ya palomoka ya R336.3 billion gape e oketšegile ka R14.8 billion (4.6%), e bile ntihakgolo ya go sepetša kakaretšo ya kgolo ya nnete ya VAT. Dikoleka tša VAT ya Tlišogae e dirile palomoka ya R152.8 gomme e oketšegile ngwaga ka ngwaga ka R3.5 billion (2.4%). Dipušetšo tša tšhelete ya VAT e bile R191.1 billion gape e oketšegile ka 9.5 billion.
- Kgaolo ya 4 e laetša gore ka 2017/18, 76% ya barekiši bao ba diragatšago ba VAT e be e le dikhamphani goba dikoporeiti tša go tswalelwa. Bobedi di abetše 92.0% go ditefelo tša VAT ya Selegaegomme e dirile ditfefelo tša 89.8% tša dipušetšo tša tefelo ya VAT. Le ge e le gore batho ka beng (borakgwebo ka noši) ba dirile 18.4% ya barekiši ba VAT, ba dirile dikabelo tša 3.1% tša ditfefelo tša VAT ya Selegae gomme go amogetšwe dipušetšo tša 1.5% tša VAT.
- Ka morago ga go itemogela phokotšego ya dikoleka ka 2016/17, VAT ya Tlišogae le Makgetho a Khastom di laeditša kaonafalo ka 2017/18, ka ge go laeditšwe ka go Kgaolo ya 5. Di dirile 12.6% le 4.0% ya Palomoka ya Motšhelo wa Letseno ka tatelano, tša laetša 16.6% ka tekanyo, yeo e bego e le ka fase gatekanyo ya 18.3% mo mengwageng ye mehlano ya peleng. Kabelo ya metšhelo ye go GDP e fokotšegile go 4.2% go tloga ka mengwaga ya peleng ye mehlano ya tekanyo ya 4.6%, karekhotšo ya VAT ya Tlišogae ya 3.2% le Makgetho a Khastom ka 1.0% bakeng sa 2017/18.
  - VAT ya Tlišogae go tšwa go disektara tša godimo tše 3 tša kabelo ya ekonomi e dirile palomoka ya 88.0%, e lego Wholesale and Retail Trade, Catering and Accommodation sector (Tertiary) ka 39.6%, ya latelwa ke Manufacturing (Secondary) ka 30.2% le Financial Intermediation, Insurance, Real-Estate and Business Services (Tertiary) ka 18.1%.
  - Tekanyo kakaretšo ya Lekgetho la Khastom ka 2017/18 e be ele 3.2% go bapetšwa le ngwagola ka 3.0%. Didirišwa tše bohlokwa tša tekanyo ya godimo ya Makgetho e be e le Footwear and Accessories ka 22.9%; Hides, Skins and Leather ka 18.0%; Textiles and Clothing ka 16.0%; Food, Beverages and Tobacco ka 11.8% ga mmogo le Vehicles, Aircraft and Vessels ka 8.2%.
- Mafelelong, Kgaolo ya 6: Metšhelo e mengwe le Dikoleka di fana ka tshedimošo ya motšhelo bjale ka Motšhelo wa Poelo ya Matlotlo (CGT), Makgetho a Phetišo, Mašokotšo a Ditlabelo tša Dimenerale le Petroleamo (MPRR), Ditefo tša SACU le dipušetšo tša tefelo ya Disele. Ka 2017/18, CGT ya R17.6 billion e kgobokeditšwa fao R10.0 billion e bilego gona ka lebaka la batho ka beng le ditrasete le R7.6 billion go dikhamphane. Se se laetša koketšo ya fase ya R0.6 billion (3.3%) go R17.1 billion yeo e kolekilwego ka 2016/17. Palomoka ya R124.8 billion e kolekilwe ge e sale go tsebagatšwa CGT ka Oktobore 2001.

Ditokumente tša Divalopalo tša Motšhelo tša 2018 di hwetšagala go wepsaete ya SARS le Kgoro ya Matlotlo a Setšhaba www.sars.gov.za le www.treasury.gov.za.

SARS le Kgoro ya Matlotlo a Setšhaba di amogela ditshwayotshwayo le ditšhišinyo tša setšhaba go tšwelapele go kaonafatša tirišo ya kgatišo go akanyetšo ya pholisi, le go tšweletša dikgopolo tše mpsha ka go kamano ya Afrika Borwa ya leago le ekonimi. Tše di ka hwetšagala ka go emeilela go taxstatistics@sars.gov.za.